ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJE (BAP)
BİLGİLENDİRME FORMU

Proje No: 2025-005	

1. PROJE YÖNETİCİSİNİN KISA KİŞİSEL BİLGİLERİ

Proje Yöneticisi	
Adı Soyadı:	Dr. Öğr. Üyesi Zefir Ademi
TC. Kimlik No:	
Birimi (Fakülte, Enstitü, Yüksek Okul, Müdürlük):	İlahiyat Fakültesi / Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü
Bölümü ve Anabilim Dalı:	Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü
İdari Görevi (Varsa):	
E-posta:	zefirademi@ardahan.edu.tr
İş tel:	

2. PROJE BİLGİLERİ

Proje Başlığı	Hayatın Dönüm Noktalarında Din Görevlilerinin Rolü: Ardahan İli Örneği
Proje Türü	Araştırma Projeleri
Proje Grubu	Sosyal Bilimleri
Etik Kurul Onay Belgesi Gerekli mi?	Evet
Teklif edilen Bütçe	11,807.50 TL
Kabul Edilen Bütçe	
Proje Takvimi	
Önerilen Proje Süresi:	**12 Ay**
Kabul edilen Proje Süresi*:	**+ 6 Ay**
Öngörülen Başlama Tarihi:	26.10.2025
Öngörülen Bitiş Tarihi:	26.04.2027
Proje Durumu:	Proje Devam Ediyor

3. PROJE EKİBİ

Proje Çalışanları		
Ad Soyad	**Görevi**	**Birim**
Dr. Öğr. Üyesi Han Hacısoy	**Arastirmaci**	**İlahiyat Fakültesi - İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü - İslam Sanatları ve Dini Musiki Ana Bilim Dalı**
Dr. Öğr. Üyesi Reşat Ahmet Ağaoğlu	**Arastirmaci**	**İlahiyat Fakültesi - Temel İslam Bilimleri Bölümü - Hadis Ana Bilim Dalı**
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Sancılı	**Arastirmaci**	**İlahiyat Fakültesi - Temel İslam Bilimleri Bölümü - Kelam ve İtikadı İslam Mezhepleri Ana Bilim Dalı**
Dr. Öğretim Üyesi Abdullah Cengiz	**Arastirmaci**	**İlahiyat Fakültesi - Temel İslam Bilimleri Bölümü - Kur'an-ı Kerim Okuma ve Kıraat İlmi Ana Bilim Dalı**

PROJE BİLGİLERİ

Proje Başlığı (Türkçe)

Hayatın Dönüm Noktalarında Din Görevlilerinin Rolü: Ardahan İli Örneği

Proje Başlığı (İngilizce)/ Tittle of the project (English)

The Role of Religious Officials at the Turning Points of Life: The Case of Ardahan Province

Özet*(Türkçe)

Ardahan, Türkiye'nin kuzeydoğusunda, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan ve "Serhat Şehri" olarak anılan stratejik öneme sahip bir ildir. Coğrafi olarak stratejik bir konumda bulunan Ardahan, Gürcistan ve Ermenistan ile sınır komşusudur. Bu özelliği, ilin tarihi ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra ekonomik etkileşimlerini de şekillendirmiştir. Ardahan'ın coğrafi yapısı, yüksek dağlar, derin vadiler ve geniş yaylalarla karakterizedir. Diğer yandan Ardahan, tarihi derinlikleriyle dikkat çeken bir bölgedir. Yapılan arkeolojik araştırmalar, yörede Eski Tunç Çağı'na ait kalıntıların varlığını ortaya koyarak, bölgenin tarih öncesi dönemlerden itibaren yerleşime açık bir bölge olduğu göstermektedir. Ardahan, 11. yüzyılda Selçuklu Türkleri tarafından fethedilmesiyle birlikte İslam topraklarına dahil edilmiş ve bu süreç, bölgenin dini ve sosyo-kültürel yapısında köklü değişimlere yol açmıştır. Daha sonra Osmanlı topraklarına katılan Ardahan, 1568'den itibaren "Ardahan Sancağı" olarak anılmıştır (Halaçoğlu, 1991, s. 350). Ardahan'ın sosyal dokusunu tanımlayan temel unsurlar arasında yer alan din kurumu ve gelenekler, bölgenin tarihsel ve kültürel kimliğine derin bir etki yapmıştır. İslam, Ardahan'da hâkim din olarak yalnızca toplumsal dayanışmayı ve kültürel bütünleşmeyi şekillendirmekle kalmamış aynı zamanda bireylerin psiko-sosyal hayatlarını da doğrudan etkilemiştir. Bu bağlamda, bireylerin hayatlarında değişim yaşadığı veya farklı bir hüviyet kazandığı dönüm noktalarından söz etmek mümkündür. Bireylerin yaşamlarında önemli değişimlere yol açan ve kimliklerini, değerlerini veya bakış açılarını yeniden şekillendiren olaylar veya süreçler (Marshall, 1999, s. 162) olarak ifade edilen dönüm noktalarının bazıları doğum, sünnet, ergenlik çağı, askerlik, evlilik, hac, din değiştirme gibi önemli olaylardır.

Bu araştırmanın konusu, hayatın dönüm noktalarında din görevlilerinin rolünü Ardahan ili özelinde tespit etmektir. Araştırmanın amacı ise sosyal değişim sürecinde din kurumunun toplumda yaşadığı dönüşümü ortaya koymaktır. Başka bir ifadeyle, din görevlilerinin toplumsal hayatta çeşitli ritüel ve merasimler aracılığıyla üstlendikleri rolü analiz etmek, bu rolün yakın geçmişle günümüz arasındaki değişimini incelemek ve bu bağlamda dinin sekülerleşme sürecinde geldiği noktayı tespit etmektir. Araştırmada "Bireylerin yaşamındaki dönüm noktalarında din görevlilerinin rolü artış göstermiş midir, yoksa azalmış mıdır?" sorusuna cevap aranacaktır. Araştırmada, nitel araştırma yönteminin iki önemli tekniği olan "mülakat" (görüşme) ve "katılımcı gözlem" kullanılacaktır. Bu yöntem, araştırmanın derinlemesine ve çok boyutlu bir şekilde ilerlemesine olanak sağlayarak, elde edilecek verilerin zenginliğini artırmayı amaçlamaktadır. Araştırmaya konu olan çalışma grubunu, "Ardahan il ve ilçelerinde görev yapan, sosyal yönü güçlü olan, dinî merasimlere katılım sağlayan din görevlileri" oluşturacaktır. Araştırmanın sonraki aşamasında, toplanan veriler "içerik analizi" tekniği kullanılarak detaylı bir şekilde raporlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ardahan, Dönüm Noktaları, Din Görevlileri, Toplumsal Rol

Özet*(İngilizce) Abstract(English)

Ardahan is a strategically important province located in the northeast of Turkey, in the Eastern Anatolia Region and known as "Serhat City". Ardahan is geographically strategically located and borders Georgia and Armenia. This feature has shaped the historical and cultural richness of the province as well as its economic interactions. Ardahan's geographical structure is characterized by high mountains, deep valleys and wide plateaus. On the other hand, Ardahan is a region that draws attention with its historical depths. Archaeological researches reveal the presence of remains from the Old Bronze Age in the region and show that the region has been inhabited since prehistoric times. Ardahan was conquered by the Seljuk Turks in the 11th century and included in the Islamic lands and this process led to radical changes in the religious and socio-cultural structure of the region. In 1551, Ardahan was annexed to the Ottoman lands and from this date onwards it was known as "Ardahan Sancağı" (Halaçoğlu, 1991, 350). The institution of religion and traditions, which are among the basic elements defining the social fabric of Ardahan, have had a profound impact on the historical and cultural identity of the region. Islam, as the dominant religion in Ardahan, not only shaped social solidarity and cultural integration, but also directly affected the psycho-social lives of individuals. In this context, it is possible to talk about turning points in the lives of individuals where they experienced a change or gained a different identity. Some of the milestones, which are defined as events or processes that lead to significant changes in individuals' lives and reshape their identities, values or perspectives (Marshall, 1999, p. 162), are important events such as birth, circumcision, puberty, military service, marriage, pilgrimage and conversion.

The subject of this research is to determine the role of religious officials in the turning points of life. The aim of the research is to reveal the transformation of the religious institution in the society in the process of social change. In other words, to analyze the role of religious officials in social life through various rituals and ceremonies, to examine the change of this role between the recent past and the present, and in this context to determine the point reached by religion in the secularization process. In the research, an answer to the question "Has the role of religious officials increased or decreased at turning points in the lives of individuals?" will be sought. Two important techniques of qualitative research method, namely "interview" and "participant observation" will be used in the research. This method aims to increase the richness of the data to be obtained by enabling an in-depth and multidimensional examination of the research. The study group subject to the research will consist of "religious officials who work in Ardahan province and districts, have a strong social aspect, and participate in religious ceremonies". In the next stage of the research, the collected data will be analyzed in detail using the content analysis method.

Key Words: Ardahan, Turning Points, Religious Officials, Social Role